

CcASPAR i.s.m. CLUSTER, HOGENT, ILVO en SUM

WISSELLAND ALS RAAMWERK

De kust is tegelijk koppeling en scheiding tussen zee en land. Het is een landschap in beweging, met eigen wetmatigheden. Op het ritme van de getijden wisselen zoet en zout er elkaar af.

De Belg bracht zijn brede kuststreek terug tot een scherpe kustlijn. Hij bouwde er een metropool, turend naar de zee. Een artificieel paradijs met een onzekere toekomst.

Het klimaat verandert. Zowel zee als land vormt een gevaar. De stijgende zeespiegel vreet aan strand en duinen. Golven beuken steeds harder op de kustlijn in. Bij stortbuien wordt massaal veel water richting zee geloosd. Droogte en verzilting zetten de eeuwenoude polders onder druk.

Zo veel onzekerheden vragen om een (her)ontwerp op territoriale schaal.

De onderzoekers van CcASPAR zetten in op een paradox: landschap door middel van techniek. Louter technische maatregelen, zoals dijken, pompen en waterkeringen, lijken achterhaald. Maar een reconstructie van het oorspronkelijke intergetijdenlandschap is onmogelijk. Gaan we voor de harde confrontatie of slaan we op de vlucht? De ontwerpers kiezen voor een combinatie van strategieën: soms verdedigen, soms wegtrekken, soms aanpassen. Het resultaat is een gecompartmenteerde kustregio met een fijnmazig dijkennetwerk waarin vertrouwde en innovatieve landschappen een plek krijgen.

Voor het intergetijdenpark in Antwerpen ontwikkelden de ontwerpers van CLUSTER een gelijkaardige strategie. De klassieke rivierdijk 'kneden' ze tot een brede terrasdijk die geleidelijk afloopt naar de Schelde. De terrassen verschillen in hoogte, waardoor ze wisselend overstromen, afhankelijk van de getijden. Zo ontstaan er uiteenlopende ecologische milieucondities, zoals schorren en slikken, maar ook gebieden waar schapen kunnen grazen of waar schelpdierenteelt of zilte landbouw mogelijk zijn. Het resultaat is een miniatuurkustlandschap waar het riviersysteem zijn gang kan gaan terwijl

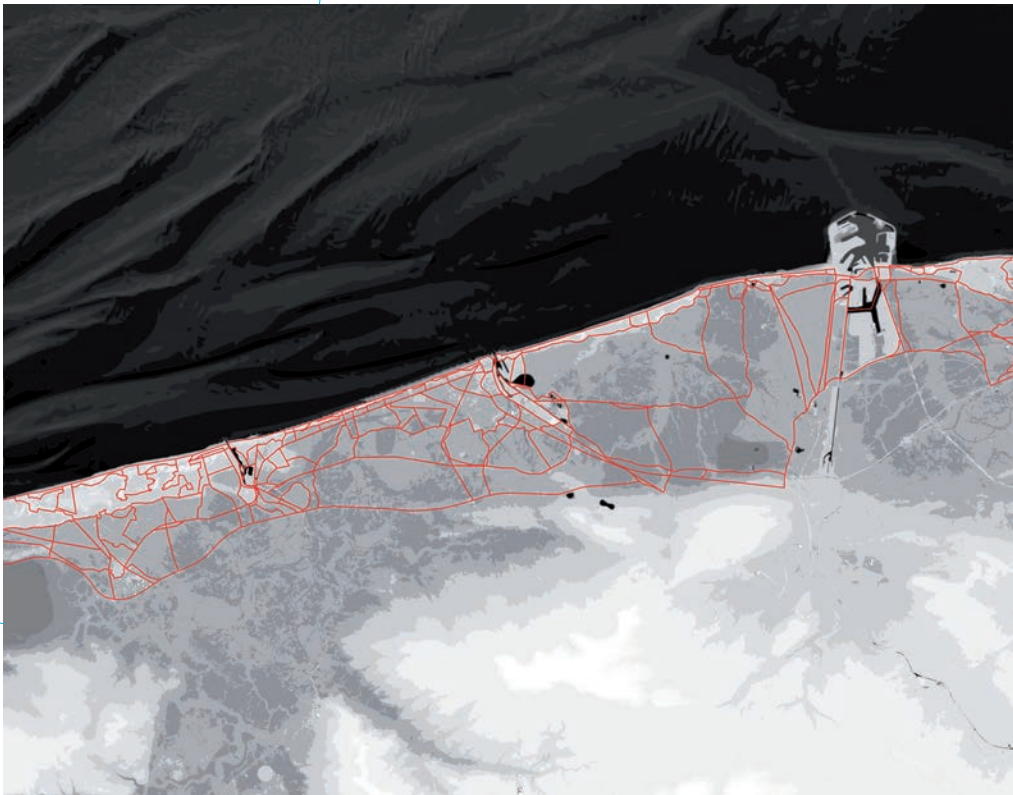
het tegelijk dienst doet als verblijfstuin voor de stedeling.

Zo creëren de ontwerpers meer kust, meer wisselland.

De kust wordt opnieuw landschap, met nieuwe technisch-ecologische wetmatigheden. Ze buffert droogte, watersnood, verzilting, storm, erosie.

De kust geeft ruimte aan alle processen.

Zo tekenen en hertekenen klimaat en mens samen steeds weer de streek.

© CcASPAR i.s.m. CLUSTER, HOGENT, ILVO en SUM

© CLUSTER - MOPurbandesign - Witteveen+Bos

HET GECOMPARTIMENTEERDE WISELLAND

Het gecompartmenteerde wisselland is een ontwerp van Jeroen De Waegemaeker (ILVO), Sally Lierman (SUM), Pieter Foré (HOGENT) en David Verhoestraete (CLUSTER). Het ontwerp bouwt verder op de onderzoeksresultaten van het CcASPAR klimaatonderzoek. CcASPAR was een interdisciplinair Strategisch Basis-Onderzoek gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). Het onderzoeksteam bestond uit UGent, KULeuven, UAmsterdam, UAntwerpen, Omgeving en HoGent.

HET INTER-GETIJDENPARK

Het intergetijdenpark is een ontwerp van David Verhoestraete (CLUSTER) in samenwerking met MOP Urban Design en Witteveen+Bos. Het ontwerp is ontwikkeld in het kader van een Open Oproep in opdracht van de Vlaams Bouwmeester en de Stad Antwerpen.

www.clusterlandscape.be • www.ccaspar.ugent.be